

O regułach konstytutywnych

Pojęcie „reguł konstytutywnych”, jako tworzących nowe formy praktyk, nie należy do nowinek we współczesnej filozofii analitycznej. O regułach tego typu pisało kilku znakomitych filozofów – John Rawls (1955), Georg Henrik von Wright (1963) czy John Searle (1969). Jednakże dwaj pierwsi o idei reguł konstytutywnych ledwie wspominają, natomiast ten ostatni pisze o regułach konstytutywnych niezbyt precyzyjnie. Pomimo faktu, że pojęcie reguł konstytutywnych bywa dość często używane w filozofii języka czy filozofii prawa, istnieją kontrowersje jak należy te reguły w sposób właściwy charakteryzować.

Paradygmatycznym przykładem praktyki ustanawianej i rządzonej przez reguły są różnego rodzaju gry. W naszej pracy planujemy określić czym są reguły konstytutywne dzięki dokładnemu zbadaniu, jak konstytuowane przez reguły są właśnie gry. Element nowości polega m. in. na tym, że dotychczas filozofowie analizowali głównie grę w szachy, która wydaje nam się nienajlepszym wyborem. Gra w szachy jest konstytuowana przez relatywnie niewielką liczbę reguł, ponadto jest to gra „sztywna”, tj. nie istnieje możliwość naruszenia reguł gry w szachy bez konsekwencji, jaką jest zaprzestanie uczestnictwa w grze (np. poruszając wieżę po skosie przestajemy grać w szachy). Jesteśmy przekonani, że jeżeli punktem wyjścia uczyni się bardziej skomplikowane, „elastyczne” gry (jak koszykówka czy piłka nożna), które umożliwiają nam łamanie reguł gry w obrębie samej gry, to istnieją szanse na stworzenie lepszej charakterystyki reguł konstytutywnych niż dotychczasowe.